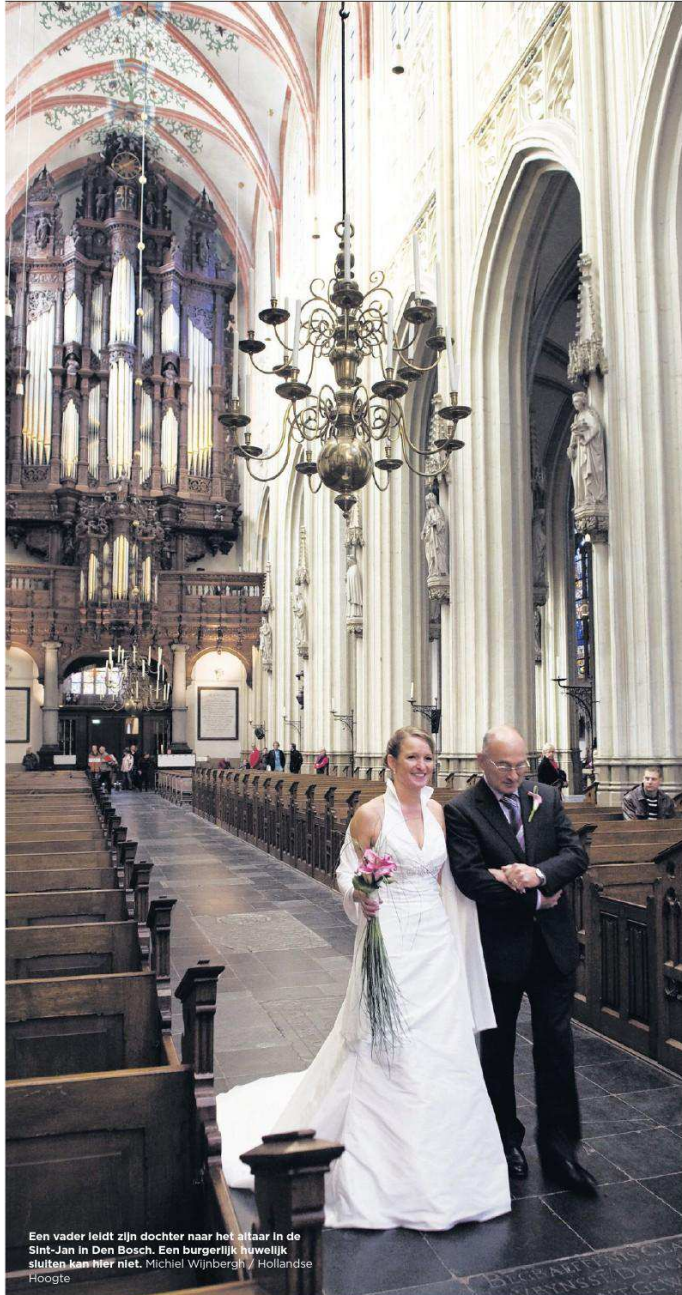

Niet alle kerken zijn te huur als trouwlocatie. Zo wordt de Sint-Jan in Den Bosch niet verhuurd voor de burgerlijke huwelijksplechtigheid. 'Een burgerlijk huwelijk is een contract en dat heeft niks te maken met het kerkelijk huwelijk', legt plebaan Bodar van de Sint-Janskathedraal uit. De protestantse kerk in Renen wordt wel verhuurd. 'De kerk heeft er nooit een punt van gemaakt dat niet-religieuze stellen in de kerk willen trouwen; het gebeurt er al veertig jaar', zegt koster Theedinga. Hij vindt het zonde als de mooie 800 jaar oude kerk niet wordt benut. 'Het dorp heeft maar 150 inwoners, van wie 30 protestants.'

ACHTERGROND NIET-RELIGIEUZE BRUIDSPAREN KIEZEN TOCH

VOOR DE KERK ALS TROUWLOCATIE

Een vader leidt zijn dochter naar het altaar in de Sint-Jan in Den Bosch. Een burgerlijk huwelijk sluiten kan hier niet. Michiel Wijnbergh / Hollandse Hoogte

Een huwelijksplechtigheid in het gemeentehuis is onpersoonlijk. Moderne stellen zoeken daarom vaak toch een kerk om te trouwen.

Door Julia Conemans

Ja zonder amen

In de kerk trouwen, maar niet in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest, dat kan. Tientallen kerken in Nederland zijn het decor voor een burgerlijk huwelijk. Het huis van God heet dan een huis der gemeente. Het huwelijk wordt niet door een pastoor of dominee, maar door een ambtenaar van de burgerlijke stand gesloten en de woorden die de verteldjes uitspreken zijn niet 'amen', maar alleen 'ja, ik wil'. 'Ik sluit steeds vaker huwelijken in een kerk', zegt Mariëtte Jongmans, zelfstandig trouwambtenaar in de provincie Gelderland. Het bruidspaar trouwt in dat geval niet voor, maar wel in de kerk.

Dat niet-religieuze in de kerk willen trouwen, komt doordat de burgerlijke plechtigheid in het gemeentehuis tamelijk saai is. De ambtenaren dragen een onpersoonlijke tekst voor en na een kwartier staat het volgende stel voor de deur, terwijl het eerste bruidspaar via de achterdeur het pand verlaat. De kerkelijke inzegening daarentegen is heel feestelijk en groots.

Om het verschil weer te geven: vroeger gingen stellen in spijkerbroek naar het gemeentehuis om de trouwakte te ondertekenen. Pas bij de uitgebreide, feestelijke inzegening in de kerk trokken ze de trouwjurk en het pak aan en nodigden ze gasten uit.

'Maar in de laatste jaren wordt er steeds minder voor de kerk getrouwd', zegt weddingplanner Wiesje Hallewas. 'Veel stellen vinden het niet gepast om de kerkelijke inzegening te ondergaan: ze gaan zelden naar de kerk en voelen minder binding met de parochie, anderen zijn niet religieus en per definitie aangevoelen om alleen het burgerlijk huwelijk.'

Veel moderne stellen zoeken naar tussenvormen: wel het persoonlijke karakter

van een kerkelijk huwelijk, maar niet de inzegening. Kerkelijke tradities worden in de burgerlijke plechtigheid verweven of er wordt een persoonlijke twist aan gegeven. In plaats van een standaard praatje in het gemeentehuis kiezen koppels voor een trouwambtenaar die een persoonlijk verhaal houdt. 'Bijna niemand trouwt nog in het gemeentehuis', zegt Hallewas. 'In plaats daarvan kiezen bruidsparen voor een boot, een landhuis, een tuin of dus een kerkgebouw.'

Patrick (31) en Lucienne (40) van der Graaf trouwden in mei in de Kijfhoekkerk in Heerjansdam. Het stadshuis sloegen zij over. 'De ceremonie in het gemeentehuis is standaard en massaal, dat wilden we niet'. En ook de kerkelijke inzegening hebben ze niet ondergaan. Ze hielden de burgerlijke ceremonie in de kerk. Het stel heeft nagenoeg geen band met het geloof: 'Mijn man en ik hebben op een christelijke basisschool gezeten, maar verder dan het kerstfeest met school ging ons kerkbezoek niet'. Maar dat vonden de twee, hoewel de Kijfhoekkerk nog steeds in functie is, geen bezwaar. 'Een kerk hoort bij een dorp, dat heeft voor ons niet veel met religie te maken. De Kijfhoekkerk hoort bij ons dorp', legt Lucienne van der Graaf uit. De hervormde gemeente van Heerjansdam had er ook geen moeite mee dat het stel niet gelovig is. 'Ja, je betaalt, en dat geld komt in de kerkpot. De rekening lag vroegtijdig op de mat', zegt Van der Graaf.

De twee wisten niet dat het mogelijk was om een burgerlijk huwelijk in een kerk te sluiten, totdat ze op een trouwbeurs van de gemeente zagen dat de kerk als trouwlocatie beschikbaar is. 'We reden regelmatig langs het Kijfhoekkerkje, het ligt achter in de weilanden, met maar een tiental huizen in de buurt. Het is heel idyllisch. We dachten altijd dat dat niet weggeleid was voor een niet-kerkelijk huwelijk.'

Ook Bruno (26) en Marieke Evers (26) trouwden in een kerk, terwijl ze niet religieus zijn. In januari gaven ze elkaar het jawoord in de Lutherse kerk in 's-Herstogenbosch. Ze hadden er vroeger vaak over ge-

Een huwelijk in de Lutherse kerk in Den Bosch.

Foto Amaury Miller

discussieerd. 'Voor de kerk trouwen? Ik heb er niet zoveel mee, maar het gebouw is zo mooi'. Op de site van de gemeente zagen ze dat ze in een aantal kerken een burgerlijk huwelijk konden sluiten. 'Zo kwamen we bij het Noord-Brabant museum terecht die de Lutherse Kerk als trouwlocatie verhuurt. De kerk had geen religieuze gemeenschap meer, dus heeft het museum het gekocht als trouwlocatie', vertelt Marieke Evers. Daarmee was de discussie beslecht.

Voor de gasten was het niet direct duidelijk. 'Zijn jullie Luthers dan?', vroegen ze verbaasd aan het paar. Maar nee, Luthers zijn ze niet. Hij is gedoopt, zijn vrouw heeft christelijke grootouders, maar het stel beschouwt zichzelf niet als gelovig. Een kerkelijke inzegening zouden ze in hun geval hypocriet vinden.

Wat maakt de kerk voor niet-religieuze dan tot zo'n geschikte locatie? Weddingplanner Hallewas noemt naast de 'fantastische ambiance' een praktisch argument: 'Een kerk biedt veel mogelijkheden: je kunt er een ceremonie houden, daarna op het kerkplein de bruidstaart aansnijden, en zelfs het diner en feest kunnen er soms plaatsvinden. De grote kale ruimte kun je meestal naar eigen wens invullen.'

De bruidsparen werden direct gegrepen door de ambiance. 'We vonden de serene sfeer fijn; je voelt dat zo'n kerk een rijke geschiedenis heeft. Het is bovendien een mooi go-

tisch gebouw, met hoge ramen, een oude preekstoel en uit hout gesneden banken. Toen we binnenkwamen, dachten we meteen: dit is goed. Het past bij het beeld dat je van een bruiloft hebt; onbewust denk je toch dat het in een kerk hoort', vertelt Bruno Evers.

Bruno en Marieke Evers leenden bij hun bruiloft een aantal tradities van de christelijke religie: 'Mijn vader bracht me naar het altaar en gaf me weg', zegt Marieke. En er was een bruidsmisje, de bruid droeg een witte jurk, en gasten strooiden rozenblaadjes bij de uitgang. 'Kerkelijk

'Alles wat er in de kerk stond, hebben we op niet-religieuze wijze gebruikt. Onze gasten zaten op de bidbankjes, de ambtenaar stond achter het altaar, en de fotograaf stond op de preekstoel'

Overigens kun je niet in alle kerken een burgerlijk huwelijk sluiten. Een kerk moet door de gemeente erkend zijn als trouwlocatie. Kerken met een kerkelijke gemeente zijn meestal niet te huur voor burgerlijke huwelijken. Een katholieke kerk in Mastricht, die op zondagtocht een dienst houdt, zal geen ruimte bieden voor een burgerlijk huwelijk', zegt weddingplanner Hallewas. De Kijfhoekkerk waar Lucienne en Patrick van der Graaf trouwden is een uitzondering. De meeste kerken die als trouwlocatie worden verhuurd zijn bijvoorbeeld in bezit van Stadsbestel, of musea, zoals in het geval van de Lutherse kerk in Den Bosch.

huwelijk of burgerlijk huwelijk - we hadden een beetje van allebei, in een modern jasje', zegt Bruno Evers. Ook Lucienne en Patrick van der Graaf kozen voor tradities. 'Want dat is veilig, dat is goed, dat duurt lang', verklaart Van der Graaf. 'Dan zal ons huwelijk vast ook lang duren.' Het koppel koos zelfs voor een gospelkoor, dat de kerkelijke ambiance benadrukte. Maar dat zong dan wel een modern, niet-religieus repertoire.

Soms raken de burgerlijke ceremonies nauw aan een kerkelijke inzegening. 'Er is wel een spanningsveld door de scheiding tussen kerk en staat', zegt trouwambtenaar Mariëtte Jongmans. 'Stellen hebben vaak behoefte aan kerkelijke symboliek. Soms geef ik daar een praktische invulling aan, dan steken we bijvoorbeeld kaarsen aan. Maar ik heb wel grenzen. Kerkelijke teksten spreek ik in principe niet uit en ik ga bijvoorbeeld nooit achter het altaar staan.' In de kerk waar Jongmans Lucienne en Patrick van der Graaf trouwden waren de regels duidelijk. 'Alles achter het koorhek was verboden terrein', zegt Van der Graaf. In de Lutherse Kerk waar Bruno en Marieke Evers trouwden ging het er anders aan toe. 'Alles wat er stond, hebben we op niet-religieuze wijze gebruikt. Onze gasten zaten op de bidbankjes, de ambtenaar stond achter het altaar, en de fotograaf stond op de preekstoel', vertelt het paar.

Overigens kun je niet in alle kerken een burgerlijk huwelijk sluiten. Een kerk moet door de gemeente erkend zijn als trouwlocatie. Kerken met een kerkelijke gemeente zijn meestal niet te huur voor burgerlijke huwelijken. Een katholieke kerk in Mastricht, die op zondagtocht een dienst houdt, zal geen ruimte bieden voor een burgerlijk huwelijk', zegt weddingplanner Hallewas. De Kijfhoekkerk waar Lucienne en Patrick van der Graaf trouwden is een uitzondering. De meeste kerken die als trouwlocatie worden verhuurd zijn bijvoorbeeld in bezit van Stadsbestel, of musea, zoals in het geval van de Lutherse kerk in Den Bosch.

Op www.toptrouwlocaties.nl is te vinden in welke kerken het sluiten van een burgerlijk huwelijk mogelijk is.